

PROGRAM/PRAESENTATIONER

20

23

Ledertræf

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

MERE END EN PARENTES

Lilleskolen – arbejdsmarkedet - samfundet

Børn og unge skal lege i skolen, fordi leg er blevet en færdighed i relation til arbejdsmarkedet; en forudsætning for at begå sig på fremtidens arbejdsmarked. Børn og unge skal have mere praksisfaglighed i skolen, fordi erhvervslivet efterspørger flere håndværkere. Børn og unge skal bevæge sig mere og trives mere, fordi det er godt for læringen, som er godt for den videre uddannelse, som er godt for arbejdsmarkedet og for den enkeltes selvforsørgelse og *employability*.

Man kan nok med god ret tale om, at skolen i stigende grad er blevet reduceret til en institution, der primært skal tjene erhvervslivets behov. At undervisningen i skolen skal pege i retning af og give kompetencer til arbejdsmarkedet. At der ikke længere er nogen klar sondring mellem de forskellige institutioner i uddannelsessystemet. Fra daginstitutioner til videregående uddannelser står ideen om at uddannelse er at forstå som 'livslang kompetenceudvikling gennem læring' med henblik på fortsat og fleksibel arbejdsduelighed stærkere og stærkere: Kvalificering af den individuelle arbejdskraft med henblik på erhvervslivets behov og efterspørgsel, fra vugge til krukke, med tilhørende in-tenst fokus på egne evner og kompetencer.

MEN, er det skolens formål? I 1981 adskilte K.E. Løgstrup, i sin berømmede tale om skolens formål, arbejdet og det praktiske liv fra skolens formål. Skolen skal orientere sig mod almen dannelse og danne ramme om opdragelse til et fælles samfundsliv og for myndiggørelse af eleven: *Tilværelsesoplysning* via ophold i en skole i dens oprindelige betydning: et fristed for frie mennesker til sammen at finde ud af tingene.

Hvor står *lilleskolerne* i alt dette? Hvad kan og skal vi stille op for at skolen kan være (forblive) et sted, hvor samfundets normer og vaner ikke bare er, som de er, men hvor der er plads til at undres og tænke over deres samfundsmæssige funktion og betydning; hvor

eleverne i skolen kan danne deres eget, frie perspektiv på samfundets indretning, normer, vaner og traditioner, og på den baggrund bidrage til at genskabe fremtidens samfund på nye måder; hvor de har tid til at blive til – i medgang og modgang; hvor det er os på skolen, der begrundes og kvalificerer vores form, formål og praksis.

Til årets ledertræf skal vi mødes om, diskutere og drøfte, hvad der skal til for at disse fordringer til skolen kan være andet og mere end en parentes i dansk skolehistorie, hvordan de kan realiseres og praktiseres i *lilleskolerne* anno 2023. Er der et pædagogisk sprog om skolen, nogle pædagogiske nøglebegreber, der skal genoplives og revitaliseres – som modsvar til mange af de dominerende begreber og tilgange, der aktuelt fylder i og omkring skolen: fremdrift, effektivitet, produktivitet, mål- og resultatorientering, mv.

Ledertræffet danner igen i år rammen om mødet mellem skoleledere fra landets lilleskoler. I er guldet på træffet og til at inspirere og supplere jer får vi også besøg udefra – oplægsholdere vi kan diskutere og perspektivere skolen og lederens rolle, ansvar, mod, vilje og vilkår med.

I år vil I blandt andet møde:

*OVE KAJ PEDERSEN,
LARS GEER HAMMERSHØJ,
HELLE RABØL,
CHRISTIAN BENNIKE,
KANIBALKAN,
VINCENT HENDRICKS.*

Ledertræffet er planlagt af: Sune Jon Hansen (LS) sammen med Mads Berndt (Ryparken Lilleskole), Simon Møller Pedersen (Den lille Skole), Anja Szabo (Nørrebro Lilleskole) og Sanne Wiedemann (Amager Lilleskole).

PROGRAM / ONSDAG DEN 20. SEPTEMBER

10.15 – 11.00

Ankomst

11.00

Velkommen

11.15

*Om skolens
formål – og
relationer
mellem skolen,
arbejdsmarkedet
og staten*

Årets træf indledes med et oplæg fra manden der satte ord på en samfundstilstand og -diagnose og med *Konkurrencestaten* indførte et begreb for, en beskrivelse af og for nogle også et (politisk) ideal for samfundet. Med sin analyse og beskrivelse af konkurrencestaten skildrede Ove Kaj Pedersen også en tæt sammenhæng mellem skolen og uddannelsessystemet – og arbejdsmarkedet: en kobling mellem stat, arbejdsmarked og skole som i konkurrencestaten intensiveres. Først med introduktionen af et kompetencebegreb, livslang læring, lære at lære, læringsmål(s-styring) og læreplaner, internationale og nationale tests, fremdriftsreformer, mv. og senest med et begreb om praksisfaglighed; endnu et begreb der har sit udspring i politiske (og ikke pædagogiske) ambitioner for skolens indhold og 'produktion'. Skole- og uddannelsespolitik som beskæftigelsespolitik? Pædagogik som arbejdsmarkedsrettet kompetenceudvikling?

Men hvad er så skolens formål? At (be-)tjene arbejdsmarkedet og (konkurrence-)staten? Hvad med relationen mellem at danne og at lære? Hvad med det skoleformål som K.E. Løgstrup formulerede i 1981, hvor han adskilte skolens formål fra arbejdet og det praktiske liv, og gav en filosofisk begrundelse for en pædagogisk debat og praksis, der kunne orientere sig mod almen dannelse – og ikke arbejde. Det vil OVE KAJ PEDERSEN, Dr.Phil., Professor Emeritus i Komparativ Politisk Økonomi, kaste lys over og give sine perspektiver på. Var Løgstrups skoleformål blot en parentes i dansk skolepolitik og -praksis? Hvad kan vi gøre for, at det ikke (for)bliver sådan?

13.00

Frokost

14.00

*Om dannelse,
dyder, nytte og
arbejde – i og
udenfor skolen*

Man skal vælge med hjertet, så længer man vælger det, der er nyttigt for staten. Med Lars Geer Hammershøj fortsætter vi diskussionen om skolens formål – og relation til arbejdsmarkedet, staten og samfundet. Nu med et forstærket fokus på dannelse – og den kollision mellem dannelse og nytte, mellem dannelse og dyd som har præget og aktuelt fortsat synes at præge og påvirke grundskolen.

LARS GEER HAMMERSHØJ er lektor på Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse - Uddannelsesvidenskab, og han argumenterer klart og skarpt for, at vi må besinde os på at fokusere på skolens formål, og hvilken pædagogik der meningsfuldt bedrives ift. at realisere skolens formål, frem for at kaste os over et bastard-begreb som praksisfaglighed. Den enkelte skal have mulighed for – og gives redskaberne til – selv at afgøre, 'hvordan vil jeg være som arbejder'. Frem for at blive pålagt bestemte dyder og normer (i et arbejdsmarkedsorienteret nytteperspektiv) skal eleverne møde dannelse – fag og fagligheder – der gør dem i stand til at træffe beslutninger; forholde sig kritisk til sine omgivelser. Blive til nogen.

16.00

Helt og halvt på tværs

PROGRAM / TORSDAG DEN 21. SEPTEMBER

09.30

*Trivselstorsdag
part 1:
Mistrivselballader
– sociohistoriske
bud på hvorfor
vi har et stigende
antal børn og unge
i mistrivsel*

Trivselstorsdagen starter med et oplæg og workshops faciliteret af Helle Rabøl Hansen. Hvad er trivsel overhovedet for en størrelse og hvorfor har begrebet fået så meget plads – politisk og pædagogisk. Børn og unge skal trives og hvis ikke de trives, så mistrives de. Fra at være et stort set ukendt begreb er ordet mistrivsel eksploderet, og årsagen søges i den offentlige debat ofte hos børnene og de unge selv, som er for meget på sociale medier, sover for lidt, har for meget frihed, er for perfektionistiske eller for navlebeskuende. Skylden bliver lagt på individet.

Men hvad om vi vender problematikken om og ser på, at børnene og de unge reagerer på nogle samfundsforhold, som vi voksne har været med til at skabe. Børn og unge har jo agens. De har en handlekraft, men hvis de bliver forhindret i at bruge den eller ikke bliver mødt i deres ageren – er årsagen til mistrivsel i virkeligheden os voksne – og ikke de unge?

HELLE RABØL HANSEN er uafhængig skole- og ungdomsforsker, uddannet jurist med en ph.d. i pædagogisk psykologi og sammen med Helle skal vi se på opkomsten af det aktuelle fokus på trivsel/mistrivsel, og hvad skolens rolle er i alt dette? Hvad kan vi gøre og stille op? Hvordan sikrer og styrker vi en pædagogik og en skole, hvor almindeligt menneskeligt ubehag er en helt normal del af livet – og ikke forveksles med mistrivsel. Hvor der er plads til modstand, hvor vi kan stå i det der er svært – sammen, og hvor vi tilbyder børn, unge og forældre et pædagogisk kvalificeret alternativ til den krise- og bekymringskultur, der aktuelt synes at herske.

12.15

Frokost

13.00

*Trivselstorsdag part 2:
Ud og triv*

19.30

*Festmiddag, musik, dans og
hygge. Musik v. KaniBalkan.*

PROGRAM / FREDAG DEN 22. SEPTEMBER

09.30

Fra optimisme til sortsyn – til optimisme?

Fredag morgen får vi besøg af Christian Bennike, der har skrevet den meget anmelderroste bog, 'Engang troede vi på fremtiden, om hvordan vi gik fra optimisme til sortsyn – og hvorfor det kan redde os'. Christian beskriver i bogen det skift, som har fundet sted i Vesten og i Danmark: fra optimisme og en (naiv) tro på fremskridtet og på fornuftens uovervindelige kraft fra midten af 1990'erne til en eskalerende utryghed og politisk opbrud i 10'erne til nu 20'ernes kriser – klima-, finans-, trivsels- og energikrise, Brexit og Trump, pandemi og krig i Europa – og fremkomsten af en almen krisebevidsthed og et vist sortsyn.

Hvordan har denne udvikling påvirket og ændret vores blik på politik, etik, samfund, økonomi, os selv og ikke mindst også vores tilgange til, forståelser af og tro på den verden vi er i – og skal vise børnene an til? Bennike peger på, at den nye pessimisme på sin vis er velkommen, fordi den har muliggjort en tiltrængt opmærksomhed på de reelle problemer, og derfor er hans analyse af sortsynet paradoksalt nok på samme tid optimistisk. Det skal vi høre mere om denne fredag morgen.

CHRISTIAN BENNIKE er journalist på Weekendavisen. Han er uddannet cand.mag i medievidenskab og tidligere korrespondent i Bruxelles for Dagbladet Information.

11:15

Hvad med mig?

Er verden til for mig eller er jeg til for verden? Hvad sker der, hvis vi anskuer livet som et nulsumsspil, hvor vi enten vinder eller taber, og hvor det som andre opnår, er noget vi mister. Hvor stiller det fællesskaber, sammenhængskraft – tilliden til og troen på, at vi sammen kan nedlægge et større bytte, end vi kan nedlægge hver for sig.

Til at afslutte årets ledertræf får vi besøg af Vincent Hendricks, der med afsæt i moralfilosofi, spilteori og adfærdsøkonomi vil levere en skarp og bidende kritik af *hvad-med-mig*-tankegangen, som han anser for at være en perverteret form for egoisme med gunstige vilkår her i digitaliseringens og forbrugerdemokratiets æra. Hendricks retter i sin nye bog 'Nok om mig' (2023) et frontalangreb på *Hvad-med-mig*-tankegangen, der ifølge Hendricks viser sin tarvelige karakter, når vi hamstrer toilettejpapir i krisetider, lader hundelorte ligge eller anskuer offentlige ydelser som et supermarked. Denne indstilling duer ikke som livets rettesnor. Men der er en vej ud. Den kræver et nysgerrigt opgør med os selv og en disciplinering til at erkende, at *det hele ikke handler om mig!* Det handler om os!

VINCENT HENDRICKS er Dr.phil., ph.d., professor i formel filosofi ved Københavns Universitet og leder af Center for Information og Boblestudier samme sted. Han er forfatter til en lang række bøger, prisvindende forsker, foredragsholder og aktiv debattør.

12.30

Frokost og tak for i år

PRAKTISK INFO:

LEDERTRÆF 2023
20. – 22. SEPTEMBER PÅ RØRVIG CENTRET,
NØRREVANGSVEJ 49, 4581 RØRVIG

Ankomst onsdag den 20. september kl. 10.15
– programmet starter kl. 11.00

Afgang fredag den 22. september kl. 12.30

Tilmelding til træffet skal ske via post@lilleskolerne.dk

Pris: 6.500 DKR

Tilmeldingen er bindende.
Kursusafgiften opkræves, når tilmeldingen er modtaget.

Tilmeldingsfrist: fredag den 1. september.

Lilleskolernes Sammenslutning
Schillerhuset
Nannasgade 28
2200 København N

Tlf. 28743329

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk